

Aikakauskirja Kasvatus
Abstraktit

Brunila, Kristiina – Mertanen, Katariina – Ikävalko, Elina – Kurki, Tuuli – Honkasilta, Juho – Lanas, Maija – Leiviskä, Anniina – Masoud, Ameera – Mäkelä, Kalle – Fernström, Pinja. 2019. NUORET JA TUKIJÄRJESTELMÄT HAAVOITTUVUUDEN EETOKSESSA. Kasvatus 50 (2), 107–119.

Huoli nuorista ja nuorten syrjäytymisestä kuuluu politiikan ja julkisen keskustelun vakioaiheisiin. Ratkaisuksi huoleen on kehitetty lyhytkestoisia koulutusta, ohjausta ja kuntoutusta tarjoavia projekteja, nuoriso- ja yhteiskuntatakuita, yhden luukun palvelupisteitä sekä muita tukijärjestelmiä, joilla syrjäytymistä on pyritty estämään ja ehkäisemään. Samalla kun huolta on kannettu nuorista, on sekä kansallisessa että ylikansallisessa politiikassa puhuttu erilaisista, etenkin talouteen liittyvistä kriiseistä. Suomen Akatemian rahoittaman Nuorten tukijärjestelmät haavoittuvuuden eetoksessa - tutkimushankkeen tutkimukseen perustuvassa artikkelissa tarkastelemme nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtääviä tukijärjestelmiä, niiden taustalla olevaa politiikkaa ja laajempaa yhteiskunnallista tilannetta. Etenkin käsittelemme sitä, miten haavoittuvuuden eetokseksi nimeämämme ajattelu- ja toimintatapa rakentuu tukijärjestelmissä ja millaisia ehtoja se asettaa nuorten olemiselle ja toiminnalle. Esittelemme tutkimustulostemme perusteella kolme toisiinsa liittyvää ja nuorten tukijärjestelmissä tyypillisesti esiintyvää mekanismia, jotka rakentavat yhdessä ja erikseen tukijärjestelmissä toimiville nuorille mahdollisuuksia olla ja toimia ja jotka näyttävät tulostemme perusteella kaventavan näitä mahdollisuuksia huomattavasti.

Asiasanat: nuoret, tukijärjestelmät, haavoittuvuuden eetos, diskursiiviset käytännöt

Pikkarainen, Merja – Hakala, Juha T. – Kykyri, Virpi-Liisa. 2019. ”ULKOPUOLISUUDEN OLO” – TAPAUSTUTKIMUS PERUSKOULUN KESKEYTTÄNEIDEN ROMANINAISTEN KOULUKOKEMUKSISTA. Kasvatus 50 (2), 120–135.

Artikkelissa tarkastellaan kolmen peruskoulun keskeyttäneen, vapausrangaistusta suorittavan romaninaisen kertomuksia koulukokemuksistaan. Tutkimusta varten toteutettiin jokaisen osallistujan kanssa kertomushaastattelu, johon sisältyi kolme tapaamiskertaa. Haastattelija kirjoitti kertomusluonnokset, joiden sisällöistä keskusteltiin osallistujien kanssa. Kertomuksista etsittiin haastateltavien nimeämiä koulun keskeyttämisen syitä sekä näiden tekijöiden yhteisvaikutuksia intersektionaalisuuden näkökulmasta. Lisäksi tarkasteltiin yhteenkuuluvuuden kokemuksia sekä tapoja, joilla osallistujat asemoivat itseään koululaisina. Koulun keskeytymisen osasyiksi osallistujat nimesivät muiden muassa syrjivän kohtelun, yksin jäämisen koulun vertaisryhmässä ja omien vanhempien puutteellisen tuen koulunkäynnille. Osallistujat asemoivat itsensä koululaisina ulkopuoliseksi, mutta samalla kouluyhteisön hyväksyntää ja yhteenkuuluvuutta tavoitteleviksi. Koulun oppilaana olemiseen liittyi tasapainoilua aktiivisen osallisuuden ja ulkopuolisuuden kokemuksen välillä.

Asiasanat: ennakkoluulot, koulupudokkaat, intersektionaalisuus, eriarvoisuus, romanit, sosioekonominen asema

Metsäpelto, Riitta-Leena – Viljaranta, Jaana – Tuominen, Heta – Aunola, Kaisa – Poikkeus, Anna-Maija – Mullola, Sari. 2019. YLIOPILASTUTKINNON, TAVOITEORIENTAATIOIDEN JA MUIDEN MOTIVAATIOTEKIJÖIDEN YHTEYS LUOKANOPETTAJAKOULUTKSEEN HAKENEIDEN MENESTYMISEEN VAKAVA-VALINTAKOKEESSA. Kasvatus 50 (2), 136–148.

Tässä tutkimuksessa selvitettiin ylioppilastutkinnon yleisarvosanan, tavoiteorientaatioiden ja muiden motivaatiotekijöiden yhteyttä menestymiseen valtakunnallisessa kasvatusalan valintayhteistyöverkoston toteuttamassa opiskelijavalintakokeessa (VAKAVA). Tutkimukseen osallistuivat Jyväskylän yliopiston luokanopettajakoulutukseen pyrkineet hakijat vuosina 2014 ja 2015 (n = 399). Tutkimusaineisto koostui VAKAVA-koepistemääristä sekä hakijoiden itsearvioinneista, jotka liittyivät erilaisiin tavoiteorientaatioihin (oppimis-, saavutus-, suorituslähestymis-, suoritus-välttämis- ja välttämisorientaatio) sekä muihin motivaatiotekijöihin (kokemus opiskelun mielekkyydestä, luovutusherkkyys ja epäonnistumisen pelko). Polkumallinnuksen tulokset osoittivat, että VAKAVA-kokeessa menestyivät yhtäältä ne hakijat, jotka saivat korkeita arvosanoja ylioppilaskokeessa, ja toisaalta ne, jotka kokivat opiskelun mielekkääksi. Lisäksi hyvään valintakoemenestykseen liittyivät halu menestyä paremmin kuin muut ja vähäinen epäonnistumisen pelko. Tuloksilla on merkitystä opettajankoulutuksen ajankohtaisen kehittämiskohteen eli opettajankoulutuksen opiskelijavalintojen kannalta.

Asiasanat: opiskelijavalinnat, luokanopettajat, ylioppilastutkinto, tavoiteorientaatio, motivaatio

Sulkunen, Sari – Saario, Johanna. 2019. TIEDONMUODOSTUS JA TEKSTITYÖ: TAPAUSTUTKIMUS LUKION HISTORIAN OPETUKSEN TEKSTIKÄYTÄNTEISTÄ. *Kasvatus* 50 (2), 149–163.

Artikkelissa tarkastellaan tekstityön roolia yhden lukion historian opettajan opetuksessa. Tavoitteena on kuvata historian tekstitaitojen opetusta siirryttäessä uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen entistä taitopainotteisempaan opetukseen ja pohtia historian opettajien valmiuksia siirtymään. Tapaustutkimuksessa keskitytään opetuksen tekstimaisemaan sekä tekstitoimintaan ja sen ohjaamiseen opettajan haastattelun ja luokkahuoneaineiston perusteella. Aineistot analysoitiin teoriaohjaavan sisällönanalyysin avulla. Tulokset osoittivat, että tarkastellussa opetuksessa tekstimaisema oli monipuolinen, mutta oppikirjalla oli vahva asema. Tekstitoiminta tähtäsi useimmiten sisältötiedon omaksumiseen, ja sen ohjeistaminen oli niukkaa ja implisiittistä. Opetukseen sisältyi historian tiedonmuodostuksen tekstikäytänteitä sängen vähän. Tästä huolimatta opettajan käsitys historian tekstikäytänteistä ja niiden roolista tiedonmuodostuksessa oli vahva, ja siten hänellä oli valmiuksia taitopainotteisempaan opetukseen. Siirtymän haasteet liittyivät lähinnä tekstitoiminnan ohjaukseen.

Asiasanat: historian opettajat, tekstitaito, kielitietoinen opetus, tiedonmuodostus